

Владиліна Балухата

ВИШИВАНКА

Десять років поспіль у третій четвер травня в Україні відзначають День вишиванки. Незалежно від політичних поглядів українці одягають свій своєрідний оберіг. Адже саме вишиванка об'єднує, змушує переосмислити, хто ми є, яка наша роль на цій землі...

Пригадую, в молоді роки чоловікова мати віддала мені, мабуть, десятків зо два вишитих сорочок. Різних, розшитих і червоними з чорними, і блакитними, і різнокольоровими нитками, як хрестиком, так і гладдю, внизу із широкою лиштвою, на тонкому домотканому полотні – я й сьогодні ніби відчуваю їх на дотик.

– Ти їх збережи, пригодяться, – радила свекруха, віддаючи, тепер уже я розумію, дорогоцінний скарб. Але тоді, 40 літ тому, я й гадки не мала, що за такими сорочками у двотисячних роках буде справжня гонитва.

І що ж я зробила з тим скарбом? З основи пошила мішки для картоплі, яскраві відрізані рукави пішли на рушнички та серветки, ніби не можна було з чогось іншого виготовити ці кухонні атрибути. Певно, що не можна було...

І ось, 40 літ потому, коли зустрічаю чоловіка чи жінку в українській сорочці, серце радіє. Особливо, коли вишиванку одягає молодь.

Мені здається, людина у вишиванці не дозволить собі хамства, не поведе себе непристойно, не влізе в бійку. Одягнена на плечі сорочка втримає від негативних учинків, додасть упевненості, гордості не лише за себе, а й за всю Україну.

Особливо люблю «полтавську» вишивку червону з чорним. Дивлюся на неї і ніби бачу згорьовану Україну, коли дівчат забирали в турецьке рабство. Ніби бачу, як іде київським Подолом Меланка, наречена ремісника Свічки, пробиваючись крізь темряву до свого коханого. А невмирущі образи Кайдашевої сім'ї! Хоч і сварливі, але симпатичні: все вихвалялися, в кого сорочок більше та в кого вони красивіші. Цим підкреслювалося багатство родини. Жаль, що поколінню п'ятдесятих доводилося дізнаватися про значущість вишиванки тільки через персонажів української літературної класики. До того ж вишиту сорочку можна було побачити лише на сцені під час концерту.

І ось тепер знову вишиванка стала символом порядності, символом краси й України.

17 травня багато моїх земляків одягли вишивані сорочки на роботу, в навчальні заклади. Розмаїттям заграла симфонія кольорів, як і на тих сорочках, що в молоді роки мені віддала свекруха. Тепер я б ніколи не «пустила» їх на мішки та рушнички, а акуратно повісила б у шафу, періодично одягала й обов'язково залишила б для дітей, онуків, правнуків. Берегла б, як сімейну реліквію. Як бережу рушник, якому не одне століття, як бережу кожну вишивану річ.

Кілька років тому вся наша сім'я придбала красиві вишиванки. Із задоволенням одягаємо їх на великі свята. Вони підкреслюють, що ми – українці, а це для нас багато значить.

СВЯТА ТРІЙЦЯ

На п'ятдесятій день після Великодня святкують Трійцю. Свята Трійця – це Бог-Отець, Бог-Син і Бог-Святий Дух.

Цього року це свято припадало на 27 травня.

Так розпорядилася доля, що оселя, у якій я живу, розташована біля церкви. І коли мелодійний звук церковних дзвонів запрошує мирян відвідати святе місце, то їхній перелив відлунюється у дворі. Як правило, це відбувається в неділю, на великі християнські свята. Та по-особливому співають дзвони на Трійцю. Адже для Вишніків Трійця – свято храмове. Відбудована й реставрована кілька десятків років тому церква приймає цього дня людей, як на Великдень. Збудована ще в XVI столітті, вона так і називається Троїцькою Християнською церквою. Якось із Голландії сюди приїздили нащадки пана Котлярев-

ського, колишнього власника цієї пам'ятки архітектури. Завдяки їхній допомозі тепер вишняківська церква, як на мене, не поступається соборам. Фрески, картини, ікони – все це багатство народне зберігає в собі висока із зеленим куполом споруда, що потопає в зелені дерев.

А для мене Трійця – одне з найулюбленіших свят. Воно так щедро пахне м'ятою і полином, чебрецями і свіжоскошеною осокою, а ще дитинством, милим і безтурботним.

Старійшина нашої великої на той час родини бабуся напередодні Трійці посилала нас із братом на луки: «Підіть, діти, нарвіть васильків, а по дорозі клечання наламаєте», – приказувала. Нам це було за щастя! Ми вдихали аромати трав і наввипередки – хто більше – збирали обережки лугових квітів. Ох і пахли ж вони п'янко!